

บทความวิจัย

การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนกรณีโครงการ ก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค สาขาระนอง

ปรีวัฒน์ ช่างคิด¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น ความต้องการของประชาชนกรณีโครงการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนองบริเวณเกาะกลางบางวัน หมู่ที่ 2 ตำบลบางวัน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง จำนวน 296 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าโครงการนี้ไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่และเห็นด้วยที่จะให้มีการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปาบริเวณเกาะกลางบางวัน จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 65.8 ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วย จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 ความต้องการมีส่วนร่วมในโครงการนี้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการมีส่วนร่วมประเภทการให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=1.99$, S.D.= .73) รองลงมาต้องการมีส่วนร่วมเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ

¹ อาจารย์ สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยชุมชนระนอง

E-mail: Changkid.p@gmail.com

ที่ต้องประสานกับประชาชนในพื้นที่ ($\bar{X} = 1.97$, S.D.= .72) การให้คำปรึกษาหารือ
ในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 1.94$, S.D.= .75) และการร่วมวางแผนโครงการ ($\bar{X} = 1.88$,
S.D.= .79) ตามลำดับ

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนในพื้นที่ให้การยอมรับโครงการ
ก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค สาขาระนอง บริเวณ
เกาะกลางบางวัน อย่างไรก็ตามประชาชนยังต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผน
และการดำเนินโครงการดังกล่าวด้วย

คำสำคัญ: การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โครงการก่อสร้างระบบผลิต
น้ำประปา การประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนอง

RESEARCH ARTICLE

Hearing Public Opinion of the Water Supply System Construction Projects of Ranong Provincial Waterworks Authority

Pariwat Changkid¹

Abstract

This research project is aimed to study opinions and desires provincial concerning the proposed water supply system construction projects in Koh Klang Bangrin, Bangrin Sub-district, Muang Ranong District, Ranong Province. Data were collected by means of structured interviews with 296 people in the Bangrin Sub-district. The resulting quantitative data were analyzed for frequencies, percentages, and means, and were subjected to correlation analysis by means of the chi-square test. The interview results were also subjected to qualitative content analysis.

The research found that most respondents (194 of 296, or 68.8 percent) did not feel that the water supply system construction would have any negative effects on people in the area. Instead, they agreed that the water supply system construction project in the Koh Klang Bangrin

---

¹ Lecturer, Department of Local Government, Ranong Community College,
E-mail: Changkid.p@gmail.com

Sub-district should move forward. Only 95 people, or 32.2 percent, disagreed. In general, the desire to have a direct part in the project planning process was at a medium level. The desire to participate by providing useful information had the highest average response ($\bar{x} = 1.99$, S.D. = .73). The desire to participate by being a person responsible for the project who must coordinate with the local people ranked slightly lower, with a mean response of $\bar{x} = 1.97$ (S.D. = .72). Rated slightly lower were the desire for to give advice on operations ($\bar{x} = 1.94$, S.D. = .75) and the desire to participate directly in planning for the project ($\bar{x} = 1.88$, S.D. = .79)

After receiving the results of this study, the commissioning body interpreted the results as a “green light” to press ahead with the public water system construction project. However, the Bangrin Sub-district also made efforts to include more local participation in project planning.

Keywords: Public Opinion, Water Supply System Construction Projects, Ranong Provincial Waterworks Authority

บทนำ

ระนองเป็นจังหวัดเมืองท่า เนื่องจากมีอาณาเขตติดกับประเทศเมียนมาเป็นแหล่งค้าขายและอุตสาหกรรมการประมงที่สำคัญของประเทศไทย ส่งผลให้ชุมชนเกิดการขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะพื้นที่อุตสาหกรรมการประมง สิ่งสำคัญที่ตามมาคือความต้องการบริการภาครัฐขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะไฟฟ้าและประปา เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นกัน ภาครัฐจึงพยายามสำรวจและให้บริการอย่างทั่วถึงเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนให้เท่าเทียมกันมากที่สุด โดยเฉพาะความต้องการใช้น้ำประปาเพราะน้ำเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญในกระบวนการผลิต

ข้อมูลจากการประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนอง ระบุว่าปัจจุบันความต้องการใช้น้ำประปาทั้งในระดับครัวเรือนและสถานประกอบการมีจำนวนกว่า 15,620 ราย ความต้องการใช้น้ำประมาณ 1,007 – 1,158 ลบ.ม/ชม. ซึ่งสูงกว่ากำลังการผลิตของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนอง โดยปัจจุบันการประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนองมีกำลังการผลิตรวม 960 ลบ.ม/ชม. ประกอบด้วยสถานีผลิตน้ำจำนวน 2 แห่ง คือ (1) สถานีผลิตน้ำบริเวณสำนักงานประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนอง มีระบบผลิต 3 ชุด อัตรากำลังผลิตรวม 460 ลบ.ม/ชม. (2) สถานีผลิตน้ำบริเวณวัดหาดส้มแป้น ตำบลหาดส้มแป้น อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง มีระบบผลิต 1 ชุด อัตรากำลังผลิต 500 ลบ.ม/ชม. ส่งผลให้ครัวเรือนและสถานประกอบการหลายแห่งต้องซื้อน้ำอุปโภคบริโภคจากเอกชนในราคาสูง ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

จากสถานการณ์ความต้องการใช้น้ำดังกล่าวการประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนองจึงจัดทำโครงการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปาเพิ่มอีก 300 ลบ.ม/ชม. ใช้งบประมาณเป็นเงิน 52,418,000 บาท (ห้าสิบลองล้านสี่แสนหนึ่งหมื่นแปดพันบาท) และวางท่อให้น้ำหลักตรงไปยังเขตอุตสาหกรรมการประมงโดยตรง โดยขอใช้

พื้นที่ก่อสร้างระบบผลิตบริเวณเกาะกลางบางวัน หมู่ที่ 2 ตำบลบางวัน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง เนื้อที่ประมาณ 2 ไร่ และเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 อีกทั้งเป็นการรับฟังข้อเสนอแนะต่างๆ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อันจะนำไปสู่การบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ จึงรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่หมู่ที่ 2 ตำบลบางวัน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง กรณีโครงการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนองขึ้น

วัตถุประสงค์

การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ ศึกษาความคิดเห็นและความต้องการที่จะให้ก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปา กรณีโครงการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค สาขาระนอง ซึ่งดำเนินการบริเวณเกาะกลางบางวัน หมู่ที่ 2 ตำบลบางวัน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจ ดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะ

การบริการสาธารณะ (Public Services Delivery) เกี่ยวข้องกับสมาชิกทุกภาคส่วนของสังคม โดยบริการสาธารณะนั้นจะเป็นบริการมหาชน หมายความว่า เป็นการบริการในลักษณะที่ทุกคนมีสิทธิใช้บริการได้ ซึ่งถือเป็นเครื่องมือการบริหารภาครัฐที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพราะการบริการในลักษณะนี้จะไม่เน้นการได้มาซึ่งกำไร ในรูปของตัวเงินเพียงอย่างเดียว แต่จะคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆ ด้วย เช่น คุณภาพชีวิต

ความมั่นคงปลอดภัย ความเหลื่อมล้ำ เป็นต้น การให้บริการสาธารณะมีนักวิชาการกล่าวไว้หลายประเด็นในส่วนนี้จะนำเสนอเฉพาะที่สำคัญตามลำดับ ดังนี้

1.1 ความหมายของการบริการสาธารณะ

จากการสังเคราะห์ความหมายของการบริการสาธารณะสรุปได้ว่าหมายถึง การให้บริการหรือการดำเนินงานของภาครัฐ และหรือภาคเอกชน รวมถึงหน่วยงานรูปแบบอื่นๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งเป็นภารกิจที่มีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนรวมถึงความมั่นคงในชาติ

1.2 ลักษณะสำคัญของบริการสาธารณะ

การบริการสาธารณะเป็นภารกิจขององค์กรภาครัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรของรัฐประเภทอื่น มีลักษณะสำคัญอยู่ 3 ประการ ดังที่วุฒิสภา ดันไชย (2558: ออนไลน์) และนันท์วัฒน์ บรมานันท์ (2544: 28) กล่าวไว้ ดังนี้

ประการแรก ต้องเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ

ประการที่สอง ต้องมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลในกฎหมายมหาชน กล่าวคือ กิจกรรมนั้นอาจเป็นกิจกรรมที่กระทำโดยรัฐ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชน) หรืออาจเป็นองค์การมหาชนก็ได้ หรืออาจจะเป็นกรณีที่มีอบให้เอกชนไปทำ แต่อยู่ในกำกับของบุคคลในกฎหมายมหาชน

ประการที่สาม อยู่ภายใต้ระบบพิเศษเนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะจึงต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์พิเศษซึ่งแตกต่างจากเอกชน

1.3 ประเภทของการบริการสาธารณะ

การจำแนกประเภทของการบริการสาธารณะของนักวิชาการเมื่อพิจารณาเนื้อหาสาระไม่ได้แตกต่างกันมากนัก ซึ่งการจำแนกประเภทที่ได้รับการยอมรับและกล่าวถึงอยู่เสมอคือ การจำแนกโดยนันทวัฒน์ บรมานันท์ (2544: 27-29) ซึ่งกล่าวว่าในทางทฤษฎีนั้น บริการสาธารณะแบ่งได้สองประเภทใหญ่ๆ คือ บริการสาธารณะที่มีลักษณะทางปกครอง (services publics administratifs) และ บริการสาธารณะที่มีลักษณะทางอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม (services publics industriels et commerciaux)

1.4 องค์กรที่จัดทำบริการสาธารณะ

องค์กรที่จัดทำบริการสาธารณะประกอบด้วย (1) รัฐเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะ ซึ่งได้แก่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ (2) หน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะได้แก่ องค์กรมหาชนตามพระราชบัญญัติองค์กรมหาชน พ.ศ. 2542 และ (3) เอกชนเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีผู้กล่าวไว้อย่างหลากหลายผู้วิจัยนำเสนอเฉพาะส่วนที่สำคัญเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ดังนี้

2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

นิยามคำว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” นักวิชาการกล่าวไว้อย่างหลากหลายซึ่งสรุปได้ว่า หมายถึงการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งเป็นสมาชิกของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ในการคิด ตัดสินใจ ปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในกิจการใดๆ (ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรพนทิพย์ เพชรมาก

(2556: 10-6 – 10-7) บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล (2548: 15) ยุพาพร
รูปงาม (2545: 5) คเนิงนิจ ศรีบัวเตียม และคณะ (2545))

2.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การแบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจแบ่งได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการแบ่งเป็นสำคัญ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน เรียงลำดับจากต่ำสุดไปหาสูงสุด (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล, 2548 : 29 – 30) ได้แก่ (1) ระดับการให้ข้อมูลการมีส่วนร่วมระดับนี้เป็นระดับต่ำสุด และเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับ ประชาชน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนโดยวิธีการต่างๆ แต่ไม่เปิด โอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องใดๆ (2) ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นขั้นที่สูงกว่าระดับแรก กล่าวคือ ผู้วางแผนโครงการ จะเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินข้อดี ข้อเสียของโครงการและเปิดโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการนั้นๆ (3) ระดับการปรึกษาหารือเป็นการเจรจาอย่างเป็นทางการระหว่างผู้วางแผนโครงการและประชาชน เพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือระบุประเด็นข้อสงสัยต่างๆ (4) ระดับการวางแผนร่วมกัน เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่ผู้วางแผนโครงการกับ ประชาชนมีความรับผิดชอบร่วมกันในการวางแผนเตรียมโครงการ (5) ระดับการ ร่วมปฏิบัติ เป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบโครงการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการ และ(6) ระดับการควบคุมโดยประชาชน เป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมโดย ประชาชน เพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด

2.3 การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

ทรงชนะของนักวิชาการเกี่ยวกับการสร้างการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 ประการ ดังที่ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และพรพนทิพย์ เพชรมาก (2556: 10-17 – 10-20) และกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวง

สาธารณสุข (2549: ออนไลน์) ดังนี้ (1) การสร้างความสัมพันธ์ที่มีความเสมอภาค และเทียมกันระหว่างนักพัฒนาภาครัฐ นักพัฒนาภาคเอกชนและชาวบ้านโดยต้องตระหนักเสมอว่าชุมชนเป็นแกนหลักในการพัฒนา (2) การมีอิสระไม่ครอบงำ โดยต้องเชื่อในปรัชญาการพัฒนาว่าทุกคนในชุมชน สังคม นอกจากมีสิทธิ เสรีภาพ และความเท่าเทียมกันแล้ว ทุกคนยังมีศักดิ์ศรี และมีศักยภาพ (3) การมีส่วนร่วมที่มีความหลากหลายของคนในชุมชนและสังคม จะทำให้เกิดความหลากหลาย ความคิดและวิธีดำเนินการที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการ (4) ทุกขั้นตอนในการพัฒนาต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ตั้งแต่การจัดทำข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล การวางแผน การดำเนินการ การรับผลประโยชน์จากการพัฒนา และการติดตามผล (5) การมีพื้นที่ช่องทางหรือโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อให้เกิดการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะคนจนหรือคนด้อยโอกาส

จะเห็นได้ว่าการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนจำเป็นต้องสร้างอย่างมีลำดับขั้นตอนและยังจำเป็นต้องเข้าใจบริบทที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกด้วย

3. การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนกรณีโครงการของรัฐ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 มีสาระสำคัญ ดังนี้

3.1 ขอบเขต ตามระเบียบนี้กำหนดขอบเขตที่ต้องดำเนินการ คือ (1) โครงการของรัฐที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 จะต้องเป็นการดำเนินการ "โครงการของรัฐ" (ตามระเบียบฯ ข้อ 4) คือ เป็นการดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ (2) หน่วยงานของรัฐที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 ตามระเบียบฯ ข้อ 4 คือราชการส่วนกลาง

ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นใดของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ (3) ผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง ผู้ซึ่งอาจได้รับความเดือดร้อนหรือความเสียหายโดยตรงจากการดำเนินตามโครงการของรัฐ

3.2 หน้าที่และวิธีการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในการเผยแพร่ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน กำหนดไว้ ดังนี้ (1) ก่อนเริ่มโครงการของรัฐตั้งแต่คิดริเริ่มที่จะดำเนินโครงการหน่วยงานของรัฐ จะต้องเผยแพร่ข้อมูลโครงการให้กับประชาชนทราบและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีก็ได้ (ตามระเบียบฯ ข้อ 5 วรรคแรก) (2) ข้อมูลโครงการของรัฐที่จะต้องเผยแพร่แก่ประชาชน (ตามระเบียบฯ ข้อ 7) อย่างน้อยต้องประกอบด้วย ข้อมูล กล่าวคือ เหตุผลความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของโครงการ สาระสำคัญของโครงการ ผู้ดำเนินการ สถานที่ที่จะดำเนินการ ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการ ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแก่ประชาชน รวมทั้งมาตรการป้องกัน แก้ไขหรือเยียวยา ประเมินการค่าใช้จ่ายและที่มาของเงิน (3) วิธีการเผยแพร่ข้อมูลของรัฐแก่ประชาชน สามารถดำเนินการได้โดยวิธีการ เผยแพร่ผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือ เผยแพร่ทางอื่นๆ ภายใต้ดุลยพินิจของหน่วยงานของรัฐที่จะกำหนดวิธีการเผยแพร่ ซึ่งจะต้องเพียงพอที่คนในชุมชนหรือประชาชนจะเข้าใจและทราบข้อมูลโครงการได้ (4) กรณีที่หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (ตามระเบียบฯ ข้อ 5 วรรคแรก) สามารถดำเนินการวิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี เช่น การสำรวจความคิดเห็นและหรือการประชุมปรึกษาหารือ (5) การประกาศเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยต้องประกาศให้ประชาชนทราบ (ตามระเบียบฯ ข้อ 11 วรรคหนึ่ง) ดังนี้ วิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลา สถานที่รายละเอียดที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็นได้ และปิดไว้อย่างเปิดเผย ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงานของรัฐและ

สถานที่ที่จะดำเนินโครงการเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนเริ่มดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (ตามระเบียบฯ ข้อ 11 วรรคสอง) หรือประกาศในเครือข่ายสารสนเทศที่สำนักปลัดนายกรัฐมนตรี (ตามระเบียบฯ ข้อ 11 วรรคสอง) (6) การดำเนินการหลังการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เมื่อดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้วหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการ ดังนี้ (ตามระเบียบฯ ข้อ 12) จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ประกาศไว้ อย่างเปิดเผย ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงานของรัฐและสถานที่ที่จะดำเนินการโครงการ และประกาศในเครือข่ายสารสนเทศที่สำนักปลัดนายกรัฐมนตรีให้ประชาชนทราบภายใน 15 วัน นับแต่วันเสร็จสิ้นการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (7) ผลของการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ถ้าผลการรับฟังอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนมากกว่าข้อมูลที่เผยแพร่และยังต้องดำเนินโครงการนั้นต่อไป หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการ (ตามระเบียบฯ ข้อ 11) กล่าวคือ กำหนดมาตรการป้องกัน แก้ไข หรือเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่จะเกิดขึ้นเพิ่มขึ้นตามความเหมาะสมก่อนเริ่มดำเนินโครงการ รวมถึงประกาศไว้ อย่างเปิดเผย ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงานของรัฐและสถานที่ที่จะดำเนินโครงการ และประกาศในเครือข่ายสารสนเทศที่สำนักปลัดนายกรัฐมนตรี

กล่าวโดยสรุป การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนถือเป็นความจำเป็นที่ต้องดำเนินการเพื่อให้การดำเนินการได้รับข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วน ซึ่งนำไปสู่การเข้าใจและความเคารพในสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อีกทั้งเป็นกระบวนการที่จะทำให้โครงการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้สำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่มีผู้ศึกษาไว้ ดังนี้

พัชรินทร์ ตรีศักดิ์ศรี และคณะ (2551) สำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการสร้างระบบผลิตน้ำประปาแบบผิวดินในเขตเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผลการสำรวจ พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับการสร้างระบบผลิตน้ำประปาแบบผิวดินอยู่ในระดับมาก การรับรู้ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างระบบผลิตน้ำประปาไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชน ส่วนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสร้างการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจการระบบผลิตน้ำประปามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดเห็นของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จริยา ชาตะสุวัจนานนท์ (2555) ศึกษาความขัดแย้งในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำศึกษากรณีโครงการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค เทศบาลนครนครราชสีมา โดยใช้การศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่มและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุที่นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชน คือ (1) กระบวนการพิจารณาและตัดสินใจดำเนินโครงการมีข้อบกพร่อง (2) การขาดกระบวนการที่เหมาะสมในการจัดการความขัดแย้ง (3) ความขัดแย้งในผลประโยชน์ของแต่ละฝ่าย นอกจากนี้แล้วการรับรู้ และการสื่อสารยังเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มความขัดแย้งอีกด้วย ในส่วนของกรณีระดมทรัพยากรที่นำมาใช้ในสถานการณ์ความขัดแย้งของกลุ่มผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มผู้สนับสนุนโครงการ และกลุ่มผู้คัดค้านโครงการ พบว่า มีการใช้ทรัพยากรในรูปแบบคล้ายคลึงกัน อาทิเช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง สื่อนุคคล แผ่นพับ/ใบปลิว โปสเตอร์/ป้ายผ้า/คัทเอ๊าท์ การยื่น

หนังสือถึงบุคคลสำคัญ วิทยุกระจายเสียง เสียงตามสาย/หอกระจายข่าวและการจัดเวทีปราศรัยโดยแนวทางการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้คัดค้านมีหลากหลายรูปแบบ ดังนี้ กลยุทธ์การยึดพื้นที่ทางการเมือง กลยุทธ์การต่อสู้ทางการเมืองเชิงสัญลักษณ์ กลยุทธ์การสื่อสารทางการเมือง กลยุทธ์การต่อสู้ทางกฎหมายและกลยุทธ์การแสวงหาพันธมิตร นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการเคลื่อนไหวทางสังคม 3 ปัจจัย ได้แก่ ผู้นำ/แกนนำ สมาชิกเครือข่ายพันธมิตรและการสร้างพันธมิตร ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการกับความขัดแย้ง คือ ภาครัฐควรมีการศึกษาถึงผลได้ผลเสียที่จะเกิดขึ้นจากโครงการให้รอบด้าน พร้อมทั้งสร้างองค์ความรู้และความเชื่อมั่นในเรื่องเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมให้แก่ประชาชน รวมไปถึงการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าไปมีส่วนร่วมของการกำหนดนโยบายเมื่อเกิดสถานการณ์ความขัดแย้งควรปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการหรือพนักงานที่มีต่อประชาชนในส่วนภาคประชาชนต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำโดยสร้างทัศนคติใหม่พร้อมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรใช้น้ำ และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ทุกภาคส่วนควรร่วมมือกันจัดเวทีเสวนาเพื่อวางแนวทางยุทธศาสตร์เรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้ชัดเจนและอยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริง

ศูนย์วิจัยเครือข่ายทางธุรกิจและชุมชนเข้มแข็ง คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (2554) ศึกษารูปแบบแนวทางและมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยออกแบบการวิจัยผสมผสานระเบียบวิธีวิจัย ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งพบว่า ความขัดแย้งเรื่องทรัพยากรน้ำและทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่เป็นความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่พัฒนาแหล่งน้ำหรือเป็นผู้บริหารจัดการน้ำ คู่กรณีสำคัญ คือ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้

มีหน้าที่สำคัญ คือ การพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อให้มีเพียงพอกับความต้องการที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนนำมาสู่ปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานและชุมชน ทั้งกรณีโครงการที่ยังไม่ได้ก่อสร้าง ชุมชนต่อต้านไม่ให้ออกสร้าง และก่อสร้างแล้วมีผลกระทบต่อระบบนิเวศและวิถีชีวิตชุมชน ชุมชนต้องการให้แก้ไข รวมทั้งปัญหาเรื่องการขุดเขยที่ไม่เป็นธรรมและการสร้างมลภาวะในลำน้ำ เป็นต้น ซึ่งสาเหตุของความขัดแย้งซึ่งเกิดจาก (1) วิธีคิดและความเข้าใจเรื่องสิทธิในการเข้าถึงและการจัดการทรัพยากรของหน่วยงานภาครัฐและชุมชนมีความแตกต่างกัน (2) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำโดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ของหน่วยงานต่างๆ เป็นไปเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจโดยมองน้ำคือทรัพยากรการผลิตและหน่วยงานมีหลักคิดในการจัดหาน้ำให้เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้น้ำ (Supply Management) มากกว่าที่จะจัดการด้านความต้องการใช้น้ำ (Demand Management) ให้สอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ (Loading Capacity) (3) อำนาจในการตัดสินใจการจัดการทรัพยากรน้ำเป็นของหน่วยงานภาครัฐ แม้ว่าหลักการนโยบาย ระบุถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติรวมทั้งทรัพยากรน้ำด้วยก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เช่น การเปิด-ปิดประตูระบายน้ำ การตัดสินใจในการพัฒนาแหล่งน้ำยังคงเป็นอำนาจ การตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐ ยังไม่มีกลไกและระบบการตัดสินใจร่วมกันอย่างแท้จริง (4) การไม่มีส่วนร่วมของชุมชน ในการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ทำให้ข้อมูลในมิติเรื่องระบบนิเวศและวิถีชีวิตของชุมชน รวมทั้งมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ชุมชนได้รับจากการใช้ประโยชน์ของระบบนิเวศ ไม่ได้ได้รับการศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน (5) การคัดค้านโครงการก่อสร้างของภาครัฐ ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาและผลกระทบของโครงการ ทั้งนี้ เพราะชุมชนจะรับรู้ว่ามีโครงการก่อสร้างในพื้นที่ ก็ต่อเมื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการเริ่ม

ทำการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ ชุมชนรับรู้เรื่องราวของโครงการจากการเข้าร่วมประชุมรับฟังคำชี้แจงของหน่วยงานเท่านั้น (6) จากการที่กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐมีอำนาจและภารกิจในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำรวมทั้งการดูแลการใช้ประโยชน์จากลำน้ำ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย แต่การดำเนินการโครงการพัฒนาต่างๆ นั้น มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชุมชน ชุมชนก็ใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญในการเรียกร้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับชุมชน

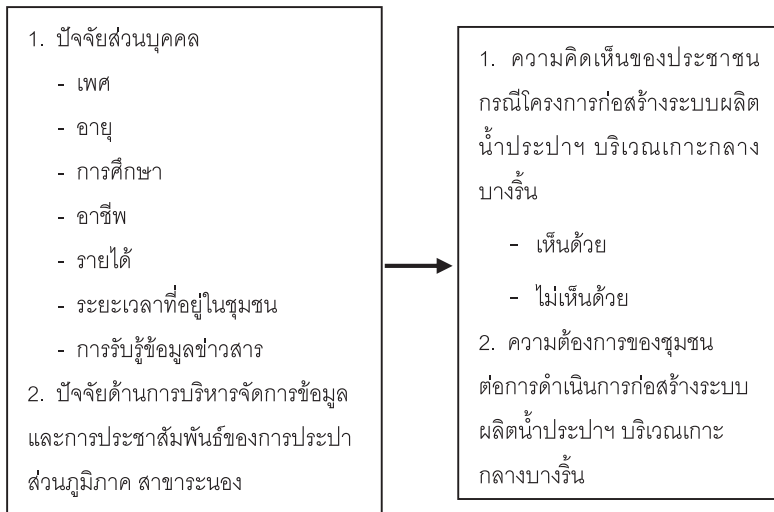
กรวิภา วิลาชัย (2544) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมือง: กรณีศึกษาการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในกระบวนการจัดทำผังเมืองรวม โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและวิเคราะห์ (1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมือง (2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในกฎหมายผังเมืองและกฎหมายอื่น (3) กระบวนการวางและจัดทำผังเมืองผ่านช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนและขั้นตอนการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองรวม และ(4) เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองรวม ศึกษาโดยวิธีการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ การประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองรวมในสามพื้นที่ ได้แก่ (1) การประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการวางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองอุดรธานี (ปรับปรุงครั้งที่ 2) (2) การประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการขยายระยะเวลาการบังคับใช้กฎกระทรวงฉบับที่ 262 (พ.ศ. 2539) ผังเมืองรวมเมืองสุรินทร์ออกไปอีกห้าปี และ(3) การประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการขยายระยะเวลาการบังคับใช้กฎกระทรวงฉบับที่ 296 (พ.ศ. 2539) ผังเมืองรวมเมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ออกไปอีกห้าปี จากการศึกษาปรากฏว่าฝ่ายภาคประชาชนนั้นเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางผังเมืองค่อนข้างน้อย ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผังเมือง ประชาชนยังคำนึงถึงประโยชน์

ส่วนตัวเป็นใหญ่ สำหรับด้านฝ่ายภาครัฐ ปราบกฏว่าในการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เจ้าหน้าที่ที่ชี้แจงโดยใช้ศัพท์ทางวิชาการหรือใช้ถ้อยคำที่ยากต่อการเข้าใจของประชาชน การประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมยังไม่ทั่วถึง การจัดการประชุมเป็นแต่เพียงการดำเนินการให้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด มิได้ใช้ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนนี้ เพื่อระดมความคิดเห็นของประชาชนที่จะเป็นประโยชน์ต่อการวางและจัดทำผังเมืองหรือใช้เป็นช่องทางในการสื่อสารระหว่างฝ่ายผู้วางผังกับประชาชนอย่างเต็มประสิทธิภาพ

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี ที่ผู้วิจัยได้ทบทวน รวมถึงการศึกษาเอกสารต่างๆ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

1. **การเลือกพื้นที่วิจัย** เป็นการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดตามพื้นที่ การดำเนินโครงการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค สาขา ระนอง ซึ่งจะดำเนินการก่อสร้างบริเวณเกาะกลางบางวัน หมู่ที่ 2 ตำบลบางวัน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดพื้นที่สำหรับสำรวจ ความคิดเห็นของประชาชนตามเขตปกครองท้องที่ระดับหมู่บ้าน โดยกำหนดพื้นที่ หมู่ที่ 2 ตำบลบางวัน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรืออาจได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าว

2. **ประชากร** คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 2 ตำบลบางวัน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง โดยใช้ข้อมูลประชากรตามหนังสือของการ ประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนองที่ มท 55510-20/3313 ลงวันที่ 28 ตุลาคม 2558 เรื่องขออนุญาตสำรวจความคิดเห็นของชุมชนซึ่งระบุประชากรในพื้นที่ที่มี ส่วนได้เสียต่อโครงการ จำนวน 700 คน

3. **กลุ่มตัวอย่าง** คำนวณด้วยสูตรของ Taro Yamane (อาคม ใจแก้ว, 2551: 281 - 282) กำหนดความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 255 คน

4. **การสุ่มตัวอย่าง** กำหนดการเก็บข้อมูลโดยไม่ใช้โอกาสความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ทางสถิติ กล่าวคือเก็บข้อมูลโดยการเลือกกลุ่ม ตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

5. **เครื่องมือวิจัย** เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและคำแนะนำ ของผู้เชี่ยวชาญ

6. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ ข้อมูลที่ได้จาก การศึกษาเชิงปริมาณวิเคราะห์และนำเสนอโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency)

ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) กำหนดการแปลความหมายค่าเฉลี่ยไว้ 3 ระดับ จากพิสัย คือ $3-1/3 = 0.66$ และแปลความหมาย ดังนี้

2.33 - 3.00 หมายถึง สภาพที่ปรากฏในระดับมาก

1.67 - 2.32 หมายถึง สภาพที่ปรากฏในระดับปานกลาง

1.00 - 1.66 หมายถึง สภาพที่ปรากฏในระดับน้อย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเพื่อนำเสนอประเด็นสำคัญ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นของประชาชนกรณีโครงการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค สาขาระนองในหมู่ที่ 2 ตำบลบางรีน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ใช้การวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi-Square) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยใดมีความสัมพันธ์กับการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย วิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ของปัจจัยนั้นต่อไป

ผลการวิจัย

การรับฟังความเห็นจากประชาชนในครั้งนี้ เก็บข้อมูลได้จำนวน 296 คน นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 176 คน (ร้อยละ 59.7) นอกนั้นเป็นเพศชาย อายุต่ำสุด 15 ปี สูงสุด 90 ปี เฉลี่ย 48 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 140 คน (ร้อยละ 47.5) อาชีพประกอบกิจการส่วนตัว จำนวน 121 คน (ร้อยละ 41) รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ไม่เกิน 9,000 บาท จำนวน

85 คน (ร้อยละ 28.8) อยู่ในชุมชนระยะเวลาไม่น้อยที่สุด 1 ปี และอยู่ในชุมชน นานที่สุด 71 ปี โดยเฉลี่ยผู้ให้สัมภาษณ์อยู่ในชุมชน 28 ปี

2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างระบบผลิต น้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค สาขาระนอง

2.1 ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ซึ่งมีสัดส่วนเกินกว่าครึ่ง กล่าวคือ มีจำนวนถึง 164 คน (ร้อยละ 55.6) ไม่ทราบรายละเอียดของการสร้างระบบผลิต น้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนอง บริเวณเกาะกลางบางรีน ในขณะที่ผู้ที่ทราบรายละเอียดของโครงการนี้มีเพียง 131 คน (ร้อยละ 44.4)

2.2 ผู้ที่รับรู้รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการฯ ส่วนใหญ่รับรู้หรือทราบ จากเพื่อนบ้านมากที่สุด จำนวน 71 คน (ร้อยละ 54.2) รองลงมารับรู้จากผู้นำ ในชุมชน จำนวน 35 คน (ร้อยละ 4.6) รับรู้จากเจ้าหน้าที่เทศบาลกับการประชุม หมู่บ้านเท่ากันแหล่งละ 6 คน (ร้อยละ 4.6) หน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่จำนวน 4 คน (ร้อยละ 3.1) เสียตามสาย เอกสารทางราชการ เช่น โบปปลิว โปสเตอร์ และ อื่นๆ เท่ากัน จำนวนอย่างละ 2 คน (ร้อยละ 1.5) ตามลำดับ

3. ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างระบบผลิต น้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค สาขาระนอง

3.1 ความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของการก่อสร้างระบบผลิต น้ำประปาบริเวณเกาะกลางบางรีน พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ส่งผลกระทบต่อ ประชาชนในพื้นที่ จำนวน 177 คน (ร้อยละ 60) นอกนั้นเป็นผู้ที่เห็นว่าส่งผล กระทบ จำนวน 109 คน (ร้อยละ 36.9) และมีผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น จำนวน 9 คน (ร้อยละ 3.1)

3.2 ความเห็นเกี่ยวกับการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปาบริเวณ เกาะกลางบางรีน พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะให้มีการก่อสร้างระบบผลิต น้ำประปาบริเวณเกาะกลางบางรีน จำนวน 194 คน (ร้อยละ 65.8) ส่วนผู้ที่

ไม่เห็นด้วย มีจำนวนน้อยกว่า (จำนวน 95 คน ร้อยละ 32.2) และไม่แสดงความ
คิดเห็น จำนวน 6 คน (ร้อยละ 2)

4. ความต้องการเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปา ของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนอง

4.1 ความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการก่อสร้างระบบผลิต
น้ำประปาบริเวณเกาะกลางบางรีน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ต้องการมี
ส่วนร่วมในโครงการนี้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วมประเภท
การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 1.99$, S.D.= .73) รองลงมา
ต้องการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้รับผิดชอบโครงการที่ต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนใน
พื้นที่ ($\bar{X} = 1.97$, S.D.= .72) การให้คำปรึกษาหารือในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 1.94$,
S.D.= .75) และการร่วมวางแผนโครงการ ($\bar{X} = 1.88$, S.D.= .79) ตามลำดับ

4.2 ความต้องการให้การประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนองช่วยเหลือ
ชุมชนพบประเด็นความต้องการของประชาชน ดังนี้ (1) ต้องการให้สร้างลานกีฬา
และสนับสนุนอุปกรณ์กีฬา เครื่องออกกำลังกายต่างๆ โดยจัดในลักษณะ
สวนสาธารณะที่มีทั้งการออกกำลังกายและการพักผ่อน (2) ต้องการให้มีการ
ดำเนินการด้านการจัดการความสะอาดของชุมชน การพัฒนาเกาะกลางให้มี
แสงสว่างเพียงพอโดยติดตั้งไฟส่องสว่างในจุดที่มีมืด ปรับปรุงบริเวณที่รกร้าง
บนเกาะให้สะอาด ปรับปรุงทางเดินให้สะดวกโดยสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก
และสร้างเป็นสวนสุขภาพ (3) สนับสนุนกิจกรรมชุมชน เช่น กองทุนสวัสดิการ
สนับสนุนทุนการศึกษาแก่เด็กในชุมชน การแข่งขันเรือในคลองบางรีน รวมถึง
การสนับสนุนอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมของชุมชน เช่น เต็นท์ โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น
(4) ส่งเสริมด้านอาชีพแก่ประชาชนโดยเฉพาะแม่บ้านเพื่อสร้างอาชีพเสริม (5) ลด
ค่าน้ำประปาสำหรับประชาชนในพื้นที่

อภิปรายผล

การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หมู่ที่ 2 ตำบลบางรีน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง กรณีโครงการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนอง บริเวณเกาะกลางบางรีน หมู่ที่ 2 ตำบลบางรีน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ซึ่งพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะให้มีการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปาบริเวณเกาะกลางบางรีนนั้น สอดคล้องกับการศึกษาของพีธา เซตุงษ์ และคณะ (2551) สำนวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการสร้างระบบผลิตน้ำประปาแบบผิวดินในเขตเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยความคิดเห็นของประชาชน หมู่ที่ 2 ตำบลบางรีน มีความแตกต่างกันระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การรับฟังความคิดเห็นในครั้งนี้ ยังพบความเห็นของผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปาบริเวณเกาะกลางบางรีน ซึ่งมีสาเหตุจากหลายประการโดยเฉพาะการรับรู้ข่าวสารของโครงการและการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจ ส่งผลให้เกิดการประท้วงของผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับโครงการนี้ขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจรรยา ชาทะสุวัจนานนท์ (2555) ที่ศึกษาความขัดแย้งในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำศึกษากรณีโครงการแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำอุปโภคบริโภคเทศบาลนครนครราชสีมา ซึ่งพบว่า การรับรู้และการสื่อสารเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มความขัดแย้งอีกด้วย อย่างไรก็ตามการนำประชาธิปไตยแบบ สานเสวนามาใช้น่าจะเป็นทางออกที่ดีที่สุด ดังที่พัชรีย์ สิโรรส (2552) กล่าวว่าประชาธิปไตยแบบ สานเสวนาทางออกเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีคุณภาพ เนื่องจากประกอบด้วยหลัก 2 ประการ ได้แก่ หลักการให้เหตุผล ระหว่างบุคคล ซึ่งแตกต่างจากการต่อรองระหว่าง กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ และหลักการกระทำที่เปิดเผยและเป็นสาธารณะ ได้แก่ ในกระบวนการให้เหตุผลนั้น จะมีการให้เหตุผล

การชั่งน้ำหนัก เหตุผล การยอมรับ หรือไม่รับเหตุผลต่างๆ ซึ่งต้องกระทำอย่าง
เปิดเผยเป็นสาธารณะ จึงเป็นแนวทางที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี

สรุป

ในส่วนนี้นำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชน กรณีโครงการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปา
ของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนองบริเวณเกาะกลางบางรีน หมู่ที่ 2 ตำบล
บางรีน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ในด้านผลกระทบ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่า
ไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่และส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะให้มีการก่อสร้าง
ระบบผลิตน้ำประปาบริเวณเกาะกลางบางรีน

2. ความต้องการของประชาชนกรณีโครงการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปา
ของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนองบริเวณเกาะกลางบางรีน หมู่ที่ 2 ตำบล
บางรีน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ประเด็นความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วม
ในโครงการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปาบริเวณเกาะกลางบางรีน พบว่าส่วนใหญ่
ต้องการมีส่วนร่วมในโครงการนี้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วม
ประเภทการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในขณะที่ความต้องการให้
การประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนองมาช่วยเหลือชุมชน พบประเด็นความต้องการ
หลักๆ คือ ด้านการจัดอุปกรณ์ออกกำลังกาย สถานที่พักผ่อน ด้านการจัดสภาพ
แวดล้อมและภูมิทัศน์บริเวณเกาะกลาง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นกรณีโครงการ
ก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค ในหมู่ที่ 2 ตำบลบางรีน
อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง พบว่า เพศชายกับเพศหญิงมีความคิดเห็น
แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. การนำผลการวิจัยไปใช้สามารถเลือกเฉพาะประเด็นที่สามารถดำเนินการได้ หรือนำไปใช้ทั้งหมดก็ได้ สำหรับหน่วยงานที่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้นั้น ไม่เฉพาะหน่วยงานของการประปาส่วนภูมิภาคสาขาระนองเท่านั้น หน่วยงานอื่นๆ ก็สามารถนำไปปรับใช้ได้เช่นเดียวกัน ซึ่งสามารถเลือกใช้ได้ตามภารกิจของแต่ละหน่วยงาน
2. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนในพื้นที่อาจศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของการก่อสร้างระบบผลิตน้ำประปาบริเวณเกาะกลางบางวัน หมู่ที่ 2 ตำบลบางวัน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง

เอกสารอ้างอิง

- กรวิภา วิลาชัย. (2544). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางผังเมือง : กรณีศึกษาการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในกระบวนการจัดทำผังเมืองรวม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (20 กันยายน 2549). *การมีส่วนร่วมของประชาชน*. สืบค้น 25 ธันวาคม 2558 จาก สำนักงานกำกับกิจการพลังงาน: http://recc.erc.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=165:2010-02-01-08-32-52&catid=59:2009-11-29-11-53-58
- คณินิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ. (2545). *แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 : ปัญหา อุปสรรค และทางออก*. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพลส.

- จรรยา ชาทะสุวจันานนท์. (2555). การศึกษาความขัดแย้งในการบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำ ศึกษากรณีโครงการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ
อุบลโกศบริโกศ เทศบาลนครนครราชสีมา. กรุงเทพฯ:
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2544). หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล. (2548). ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม.
กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ไพบุณย์ วัฒนศิริธรรม และพรพนทิพย์ เพชรมาก. (2556). เอกสารการสอน
ชุดวิชาการบริหารการพัฒนาเมืองและชนบท หน่วยที่ 10
เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองและชนบท.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พัชรี สิโรต. (2552). ประชาธิปไตยแบบसानเสวนา ความเชื่อ ความฝันและ
ความเป็นไปได้ในสังคมไทย. วารสารวิทยาการจัดการ, 26(1), 76 – 90.
- พัชรีพรณ ตรีศักดิ์ศรี, สิริรัตน์ วงษ์สำราญ และพีรญา เซตุงษ์. (2551).
ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการสร้างระบบผลิตน้ำประปา
แบบผิวดิน ในเขตเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร.
วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร, 2(1), 57 - 66.
- ยุพาพร รูปงาม. (2545). การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงานประมาณในการ
ปฏิรูประบบราชการ. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วุฒิสาร ตันไชย. (ม.ป.ป.). การกระจายภารกิจหน้าที่ไปสู่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นยุคใหม่. สืบค้น 24 ธันวาคม 2558

จากสำนักงานคณะกรรมการการบริหารงานบุคคลท้องถิ่น:

<http://www.local.moi.go.th/webst/botfam1.htm>

ศูนย์วิจัยเครือข่ายทางธุรกิจและชุมชนเข้มแข็ง คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. (2554). *โครงการวิจัย เรื่องรูปแบบ
แนวทาง และมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ*.

กรุงเทพฯ: คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.

สำนักนายกรัฐมนตรีนโยบายบริการประชาชน. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงาน
ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีนโยบายบริการประชาชน ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็น
ของประชาชน พ.ศ. 2548 ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ*. กรุงเทพฯ:

ศูนย์บริการประชาชน สำนักนายกรัฐมนตรีนโยบายบริการประชาชน.

สำนักนายกรัฐมนตรีนโยบายบริการประชาชน. (2552). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีนโยบายบริการประชาชน
ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548*. กรุงเทพฯ:

ศูนย์บริการประชาชน สำนักนายกรัฐมนตรีนโยบายบริการประชาชน.

อาคม ใจแก้ว. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 4.

สงขลา: แม็กซีมีเดีย วาย 2 เค จำกัด.